

**Bruxelles, 2. listopada 2025.
(OR. en)**

**13296/1/25
REV 1**

**SOC 627
EMPL 413
ECOFIN 1254
EDUC 364**

NAPOMENA O TOČKI „I/A”

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Ključne poruke Odbora za zapošljavanje utemeljene na Godišnjem izvješću o uspješnosti zapošljavanja i instrumentu za praćenje uspješnosti zapošljavanja (2025.) – potvrđivanje

Za delegacije se u prilogu nalaze ključne poruke Odbora za zapošljavanje (EMCO) utemeljene na Godišnjem izvješću o uspješnosti zapošljavanja za 2025. i instrumentu za praćenje uspješnosti zapošljavanja za 2025., čiju je završnu verziju 25. rujna 2025. izradio Odbor za zapošljavanje, kako bi ih Vijeće potvrdilo 17. listopada 2025.

Cjelovito Godišnje izvješće o uspješnosti zapošljavanja dostupno je u dokumentu 13296/25 ADD 1.

Tekst o instrumentu za praćenje uspješnosti zapošljavanja dostupan je u dokumentu 13296/25 ADD 2.

**Ključne poruke Odbora za zapošljavanje utemeljene na
Godišnjem izvješću o uspješnosti zapošljavanja i instrumentu za praćenje uspješnosti
zapošljavanja za 2025.**

1. U skladu sa svojim mandatom iz članka 150. UFEU-a Odbor za zapošljavanje za Vijeće je izradio godišnji pregled stanja u području zapošljavanja u EU-u. Pregled se temelji na instrumentu za praćenje uspješnosti zapošljavanja (EPM¹) za 2025., kojim se prati napredak prema ostvarenju glavnih i nacionalnih ciljeva EU-a za 2030. u pogledu zapošljavanja i obrazovanja odraslih i utvrđuju ključni izazovi u području zapošljavanja te dobri rezultati na tržištu rada u EU-u i u svakoj državi članici.
2. Glavni nalazi ovogodišnjeg instrumenta za praćenje uspješnosti zapošljavanja, o kojem je Skupina za pokazatelje u okviru Odbora za zapošljavanje postigla dogovor u svibnju, sažeti su u Godišnjem izvješću o uspješnosti zapošljavanja za 2025. Ti nalazi dopunjuju zaključke multilateralnog nadzora Odbora za zapošljavanje nad provedbom preporuka Vijeća za pojedine zemlje i drugih preporuka Vijeća relevantnih za mandat Odbora u okviru europskog semestra, uključujući zaključke pregleda socijalne konvergencije koje su 2025. proveli Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu na temelju Komisijine analize uzlazne socijalne konvergencije u skladu s okvirom za socijalnu konvergenciju (SCF)².

¹ Instrument za praćenje uspješnosti zapošljavanja temelji se na nalazima zajedničkog ocjenjivačkog okvira. Zajednički ocjenjivački okvir instrument je za ocjenjivanje utemeljen na pokazateljima koji su zajednički osmislili Odbor za zapošljavanje, Odbor za socijalnu zaštitu i Europska komisija, a obuhvaća opća i specifična područja politika iz smjernica za zapošljavanje, s ciljem utvrđivanja ključnih izazova i dobrih rezultata na tržištu rada u tim područjima te pružanja potpore državama članicama u utvrđivanju prioriteta.

² Vidjeti [Zajedničko izvješće o zapošljavanju za 2025.](#) za prvu fazu analize na temelju okvira za socijalnu konvergenciju i [radni dokument službi](#) Komisije od 11. travnja za drugu fazu analize na temelju okvira za socijalnu konvergenciju. Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu proveli su 13. svibnja 2025. preispitivanja za pojedine zemlje na temelju okvira za socijalnu konvergenciju.

3. Godišnje izvješće o uspješnosti zapošljavanja sadržava analizu ključnih pokazatelja tržišta rada na temelju najnovijih godišnjih podataka iz ankete EU-a o radnoj snazi (EU-LFS) za 2024. i izvješća o napretku u ostvarivanju ciljeva za 2030., uz primjenu metodoloških pristupa koje je Skupina za pokazatelje u okviru Odbora za zapošljavanje odobrila 2022. odnosno 2024. Izvješće sadržava tematsku analizu i sažetak ključnih izazova u području zapošljavanja i dobrih rezultata na tržištu rada na razini EU-a i za svaku državu članicu, čime se doprinosi utvrđivanju glavnih prioriteta EU-a za naredne godine. Osim toga, navode se „trendovi koje treba pratiti” i „pozitivni novi trendovi” zabilježeni u više država članica, pa se veći naglasak stavlja na horizontalni aspekt promjena u državama članicama.
4. Tržište rada EU-a ostalo je otporno u 2024. Unatoč skromnom rastu BDP-a, u gospodarstvu EU-a u 2024. otvoreno je 1,73 milijuna novih radnih mjesta više nego u 2023., što je posljedica daljnjeg rasta zaposlenosti. Stopa zaposlenosti u EU-u (za osobe u dobi od 20 do 64 godine) povećala se sa 75,3 % u 2023. na 75,8 % u 2024. To je najviša stopa zabilježena od početka vremenskih serija 2009. i označava četiri uzastopne godine rasta nakon što je u 2020. zbog pandemije bolesti COVID-19 zaposlenost pala na 71,7 %.
5. Kad je u pitanju raščlamba po dobi, u EU-u je u 2024. stopa zaposlenosti mladih u dobi od 20 do 29 godina ostala stabilna i iznosila 66,0 %, dok se za osobe u dobi od 30 do 54 godine stopa povećala za tek 0,4 postotna boda, na 83,4 %. Istodobno, stopa zaposlenosti starijih radnika (u dobi od 55 do 64 godine) nastavila se dugoročno povećavati te se 2024. povećala za 1,3 postotna boda u odnosu na 65,2 % u 2023., a ukupno za 22,0 postotnih bodova u odnosu na 2009.
6. Rodno uvjetovana razlika u zaposlenosti u EU-u, definirana kao razlika između stopa zaposlenosti muškaraca i žena u dobi od 20 do 64 godine, u 2024. neznatno se smanjila, za 0,2 postotna boda u odnosu na 2023., te je dosegla 10,0 postotnih bodova. Međutim, taj je jaz i dalje velik, što ukazuje na to da su potrebni kontinuirani politički naponi da se rodno uvjetovana razlika u zaposlenosti u EU-u barem prepolovi u odnosu na 2019. i da se do 2030. ostvari glavni cilj stope zaposlenosti od 78 %.

7. Sudjelovanje na tržištu rada u EU-u (tj. postotak aktivnih osoba u dobi od 20 do 64 godine u odnosu na usporedivo ukupno stanovništvo) nastavilo se poboljšavati te je 2024. doseglo novu rekordnu razinu od 80,4 % (+0,4 postotna boda u odnosu na 2023.).
8. U 2024. stopa nezaposlenosti osoba u dobi od 15 do 74 godine na razini EU-a neznatno se smanjila (za 0,2 postotna boda) i dosegla rekordno niskih 5,9 %, što je najniža razina od 2009. Osim toga, u 2024. stopa dugotrajne nezaposlenosti u EU-u (izražena kao postotak aktivnog stanovništva) dodatno se smanjila, na 1,9 %, u odnosu na 2,1 % u 2023. i 2,4 % u 2022., a smanjio se i udio dugotrajno nezaposlenih osoba u ukupnoj nezaposlenosti (32,2 % u 2024. u odnosu na 35,0 % u 2023. i 38,5 % u 2022.). Iako se dugotrajna nezaposlenost smanjuje, u nekim je državama članicama i dalje ukorijenjena, što povećava rizik od pogoršanja vještina, siromaštva i socijalne isključenosti.
9. U 2024. stopa nezaposlenosti mladih u dobi od 15 do 29 godina neznatno se povećala na razini EU-a, za 0,2 postotna boda u odnosu na 2023., te je iznosila 11,4 %, što je znatno iznad ukupne stope nezaposlenosti te je i dalje velik izazov. Stopa osoba u dobi od 15 do 29 godina koje ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (NEET) nastavila se smanjivati u 2024. te je iznosila 11,0 %, što je na godišnjoj osnovi smanjenje od tek 0,2 postotna boda. U skladu s Akcijskim planom za provedbu europskog stupa socijalnih prava EU bi trebao nastojati smanjiti stopu NEET-ova u dobi od 15 do 29 godina s 12,6 % u 2019. na 9 % u 2030., i to poboljšanjem njihovih izgleda za zapošljavanje, čime bi se ujedno doprinijelo postizanju cilja stope zaposlenosti od 78 % do 2030.
10. Istraživanja upućuju na to da će se u budućnosti usporiti zapošljavanje i rast plaća. Pokazatelj očekivanja zapošljavanja Europske komisije, koji daje pregled planova rukovoditelja u pogledu zapošljavanja, bilježi blagi pad od prošle jeseni. Prema Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2025. očekuje se da će se rast zaposlenosti u EU-u smanjiti s godišnje stope rasta od 0,8 % u 2024. (1,0 % u europodručju) na 0,5 % ove i sljedeće godine, i na razini EU-a i u europodručju. Očekuje se da će se stopa nezaposlenosti ove godine stabilizirati, a 2026. dosegnuti novu rekordno nisku razinu.

11. Kad je riječ o praćenju napretka u ostvarivanju glavnih ciljeva EU-a, EU je i dalje na dobrom putu da do 2030. ostvari svoj glavni cilj u pogledu stope zaposlenosti, dok je u vezi s glavnim ciljem u pogledu obrazovanja odraslih ostvaren ograničen napredak.
12. Zbog povoljnih uvjeta na tržištu rada u 2024. EU se približio ostvarenju svojeg cilja u pogledu stope zaposlenosti do 2030., sa stopom koja je samo 2,2 postotna boda niža od ciljane vrijednosti od 78 %. Na temelju godišnjih podataka iz ankete EU-a o radnoj snazi za 2024. sedam država članica već je premašilo svoje nacionalne ciljeve za 2030. (Slovačka, Irska, Nizozemska, Estonija, Danska, Češka i Poljska), što je povećanje u odnosu na pet država članica prethodne godine. Isto tako, u 2024. šest država članica ostvarilo je rast zaposlenosti veći od svoje prosječne godišnje stope prije pandemije bolesti COVID-19 (u razdoblju 2013. – 2019.). Osim toga, zbog predviđenog smanjenja broja stanovnika većina država članica trebala bi niži minimalni godišnji rast zaposlenosti nego što je bio slučaj u razdoblju prije krize kako bi ostvarila svoje nacionalne ciljeve.
13. Kako bi se razumjela putanja prema ostvarenju ciljeva za 2030., važno je razmotriti ishode za različite skupine stanovništva. To omogućuje da se utvrde skupine koje bilježe ispodprosječne rezultate i u pogledu kojih intervencije politike mogu imati najveći učinak. Analiza pokazuje da bi se povećanjem stopa zaposlenosti različitih skupina mogla ostvariti hipotetska dobit, pri čemu u znatnom broju država članica ima prostora za povećanje zaposlenosti niskokvalificiranih radnika (žena i muškaraca) ako države članice istodobno povećaju razine vještina. U određenom broju država članica postoji i prostor za povećanje stope zaposlenosti starijih radnika (u dobi od 55 do 64 godine), mladih (u dobi od 20 do 29 godina) i državljana trećih zemalja (u dobi od 20 do 64 godine)³. Poticanje uspješne integracije trenutačno nedovoljno zastupljenih skupina na tržište rada moglo bi pomoći u kompenziranju učinka demografskih promjena na ponudu radne snage.

³ Potencijal svake države članice i podskupine temelji se na razlici između specifične stope zaposlenosti i odgovarajuće prosječne stope zaposlenosti u EU-u (ili prosjeku triju najviših stopa zaposlenosti u EU-u za tu skupinu stanovništva). Nacionalna stopa zaposlenosti izražena je i kao postotak referentne stope.

14. Na temelju najnovijih dostupnih podataka iz istraživanja o obrazovanju odraslih stopa sudjelovanja u obrazovanju odraslih na razini EU-a (isključujući praktično osposobljavanje na radnom mjestu) u posljednjih 12 mjeseci porasla je s 37,4 % u 2016. na 39,5 % u 2022.⁴ Bit će potreban znatan daljnji napredak na razini EU-a kako bi se postigao cilj u pogledu obrazovanja odraslih do 2030., u skladu s ambicijom koja je potrebna kako bi Europa ostala konkurentna, inovativna i uključiva te uspješna u kontekstu velikih promjena s kojima se suočava. Općenito, za postizanje glavnog cilja EU-a od 60 % do 2030. i dalje je potrebno povećanje od 20,5 postotnih bodova. U tu svrhu potrebno je odgovoriti na strukturne izazove, među ostalim u područjima kao što su aktivne politike tržišta rada, obrazovanje i osposobljavanje, vještine i cjeloživotno učenje.
15. Sudjelovanje u obrazovanju odraslih znatno se razlikuje među različitim skupinama, uz manju uključenost niskokvalificiranih pojedinaca, starijih odraslih osoba i osoba izvan tržišta rada, što ukazuje na potrebu za poticanjem uključivijeg pristupa mogućnostima učenja kako bi vještine radne snage u EU-u odgovarale potrebama. Iako je 2022. u obrazovanju sudjelovalo 58,9 % visokokvalificiranih odraslih osoba, isto je vrijedilo za samo 18,4 % niskokvalificiranih odraslih osoba. Osim toga, u učenju je sudjelovalo 49,5 % mladih (u dobi od 25 do 34 godine) u odnosu na samo 29,9 % osoba u dobnoj skupini od 55 do 64 godine. Važno je napomenuti da je 2022. u učenju sudjelovalo samo 26,8 % nezaposlenih i 23,7 % osoba izvan radne snage, u odnosu na 44,7 % zaposlenih.
16. Kad je riječ o tematskim prioritetima država članica, instrument za praćenje uspješnosti zapošljavanja za 2025. upućuje na niz ključnih izazova u području zapošljavanja i potrebu za daljnjim praćenjem u godinama koje slijede. Utvrđeni su izazovi u području sudjelovanja na tržištu rada, posebno za određene skupine, kao što su državljani trećih zemalja, mladi, starije osobe i niskokvalificirani radnici. U području ponude vještina i cjeloživotnog učenja izazovi su uglavnom povezani s neusklađenosti ponude i potražnje vještina, manjkom vještina i radne snage, slabostima u pogledu obrazovanja stanovništva, niskim stopama sudjelovanja u učenju i nedostatkom integrirane strategije cjeloživotnog učenja. Kad je riječ o sustavima obrazovanja i osposobljavanja, glavni su izazovi ovisnost obrazovnih ishoda o socioekonomskom i migrantskom podrijetlu, nedostatne mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja koje ne mogu zadovoljiti potrebe tržišta rada i visoka učestalost ranog napuštanja školovanja.

⁴ Kad je riječ o praćenju napretka u ostvarenju glavnih i nacionalnih ciljeva u području obrazovanja odraslih za 2030., Skupina za pokazatelje usuglasila se da će joj istraživanje o obrazovanju odraslih (isključujući „praktično osposobljavanje na radnom mjestu”) i dalje služiti kao izvor podataka za mjerenje sudjelovanja odraslih u obrazovanju u posljednjih 12 mjeseci te da će u 2025. razmotriti prelazak na podatke iz ankete o radnoj snazi nakon daljnje procjene razlika između podataka iz istraživanja o obrazovanju odraslih i ankete o radnoj snazi.

17. Neke se zemlje suočavaju s izazovima povezanim s funkcioniranjem naknada za nezaposlenost i/ili utjecajem poreznih sustava i sustava naknada na sudjelovanje na tržištu rada (npr. takozvane zamke niskih plaća, zamke nezaposlenosti ili rizici od neaktivnosti). Segmentacija tržišta rada i dalje je problem u nekoliko država članica. Isto tako, utvrđeni su izazovi u području aktivnih politika tržišta rada, kao što su funkcioniranje javnih službi za zapošljavanje i visoka učestalost dugotrajne nezaposlenosti. Kad je u pitanju rodna ravnopravnost, jedan je od glavnih razloga za zabrinutost postojanost rodno uvjetovanih razlika u zapošljavanju i rodno uvjetovanih razlika u plaći. Kad je posrijedi ravnoteža između poslovnog i privatnog života, ključna pitanja odnose se na ponudu skrbi i korištenje tom uslugom.
18. U analizi su utvrđeni i zajednički „pozitivni novi trendovi” i „negativni trendovi koje treba pratiti” na razini EU-a. Konkretno, u instrumentu za praćenje uspješnosti zapošljavanja ističe se niz pozitivnih kretanja u razdoblju 2023. – 2024. Primjerice, u 17 država članica povećana je stopa zaposlenosti starijih radnika, dok je u 15 država članica zabilježeno povećanje udjela odraslih osoba sa srednjim ili visokim obrazovanjem i sa završenim tercijarnim ili jednakovrijednim obrazovanjem (u dobi od 30 do 34 godine). Isto tako, u 13 država članica zabilježeno je povećanje stope zaposlenosti (u dobi od 20 do 64 godine) i ukupne zaposlenosti te smanjenje rodno uvjetovanih razlika u zaposlenosti. Instrumentom za praćenje uspješnosti zapošljavanja utvrđen je i niz negativnih trendova u razdoblju 2023. – 2024., a to su pogoršanje (tj. povećanje) nominalne jedinične cijene rada⁵ u 23 države članice i smanjenje udjela novozaposlenih osoba u 14 država članica.
19. Nedavni multilateralni nadzor Odbora za zapošljavanje pokazuje da su države članice poduzele reforme u područjima politika koja su u okviru instrumenta za praćenje uspješnosti zapošljavanja utvrđena kao prioriteti. Međutim, i dalje postoje znatni izazovi, što je vidljivo i u preporukama za pojedine zemlje za 2025., koje su bile opsežnije nego prethodnih godina i koje predstavljaju odmak od „racionalnog” pristupa uvedenog 2022.

⁵ Pokazatelj „nominalna jedinična cijena rada” uveden je u zajednički ocjenjivački okvir u gospodarskom kontekstu u kojem je glavni problem bio pad troškovne konkurentnosti EU-a i država članica. Međutim, posljednjih su godina u obzir uzeti i drugi čimbenici, kao što su uloga i učinak primjerenih plaća na zadovoljstvo poslom, razvoj vještina, produktivnost i gospodarski rast.

20. Djelotvorne aktivne politike tržišta rada i dalje su neophodne, posebno u kontekstu velikog manjka radne snage i vještina te potrebe za rješavanjem pitanja dugotrajne nezaposlenosti. Uvode se mjere kako bi se osobe s invaliditetom i mladi koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih bolje integrirali na tržište rada, među ostalim kontinuiranom provedbom ojačane Garancije za mlade te poticajima i informativnim kampanjama za poslodavce. Iako države članice sve intenzivnije rade na tome da bolje usmjere svoje aktivne politike tržišta rada, među ostalim subvencijama za zapošljavanje, i da poboljšaju kapacitete javnih službi za zapošljavanje i njihovo pružanje usluga, ima prostora za daljnji napredak. Zabilježene su i rodne razlike, pri čemu je manja vjerojatnost da će žene sudjelovati u mjerama za uključivanje na tržište rada. Stoga je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se proširila pokrivenost aktivnim politikama tržišta rada, posebno s obzirom na zelenu i digitalnu tranziciju i posljedice demografskih promjena na tržište rada.
21. Države članice poduzimaju mjere za poboljšanje vještina i kompetencija te svladavanje posebnih izazova u području obrazovanja i osposobljavanja. Nekoliko država članica pokrenulo je opsežne reforme, uključujući modernizaciju kurikuluma i jačanje nastavničke struke, ali njihov učinak tek treba vidjeti. Isto tako, provode se mjere za daljnje povećanje dostupnosti programâ usavršavanja i prekvalifikacije, poboljšanje ciljane potpore tražiteljima zaposlenja i prilagodbu kurikuluma strukovnog obrazovanja i osposobljavanja potrebama tržišta rada. Ipak, u mnogim su slučajevima potrebni intenzivniji naponi i jačanje politika za poticanje mobilnosti radne snage, privlačenje kvalificiranih državljana trećih zemalja koji će dopuniti talente EU-a, rješavanje pitanja pogoršanja osnovnih i digitalnih vještina te, prema potrebi, rješavanje pitanja manjka učitelja i nastavnika.

22. Uočeno je da se opširno radi na otklanjanju institucionalnih čimbenika, uključujući zakonodavstvo o oporezivanju i zaštiti radnih mjesta, koji često potiču segmentaciju tržišta rada, te na poticanju prelaska na ugovore na neodređeno vrijeme. Provode se i mjere za integraciju novih oblika rada u zakonodavstvo, primjerice hibridnog rada i rada na daljinu. U mnogim državama članicama i dalje ima puno prostora za poboljšanje u smislu preusmjeravanja oporezivanja s rada na druge porezne osnovice i preispitivanja strukture sustava poreza i naknada kako bi se povećalo sudjelovanje na tržištu rada i potaknulo dulje radno vrijeme. Brojne zemlje EU-a tek trebaju poboljšati strukturu sustava poreza i naknada jer se neaktivne osobe, nezaposlene osobe, osobe s niskim primanjima i primatelje drugog dohotka u kućanstvu i dalje u znatnoj mjeri odvraćaju od rada. Ta loša struktura jedan je od razloga za rodne razlike na tržištu rada i snažno utječe na odluke o radu u kućanstvima, posebno na odluke primatelja drugog dohotka u kućanstvu.
23. Europski semestar i dalje je djelotvoran koordinacijski alat za poticanje održivog i uključivog gospodarskog rasta, konkurentnosti, zapošljavanja i odgovarajuće socijalne zaštite i socijalne uključenosti. Važno je istaknuti da ciklus 2025. označava prvu godinu provedbe novog EU-ova okvira gospodarskog upravljanja, u kojem su socijalna i gospodarska otpornost, uključujući europski stup socijalnih prava, utvrđeni kao jedan od zajedničkih prioriteta EU-a. S obzirom na negativne rizike utvrđene u Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2025., ciklus europskog semestra 2026. trebao bi zadržati fokus na svladavanju trenutačnih i novih izazova na tržištu rada. Njime bi se ujedno trebale podupirati zelena i digitalna tranzicija te odgovoriti na posljedice demografskih promjena na tržište rada i doprinijeti općem cilju jačanja konkurentnosti EU-a.

24. Odbor za zapošljavanje sa zanimanjem iščekuje predstojeću inicijativu za plan za kvalitetna radna mjesta i poziva Komisiju da u pripremi plana za kvalitetna radna mjesta i novog akcijskog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava uzme u obzir njegovo mišljenje o dimenzijama kvalitete radnih mjesta, predstavljeno Vijeću EPSCO u lipnju 2025. Skupina za pokazatelje u okviru Odbora za zapošljavanje trenutačno ažurira postojeći okvir za praćenje kvalitete radnih mjesta kako bi se do prvog tromjesečja 2026. utvrdili najprikladniji pokazatelji za procjenu relevantnih dimenzija politike. U skladu s tim okvirom u sljedeći ciklus europskog semestra trebalo bi integrirati sustavnije praćenje kvalitete radnih mjesta.
-